Gemeente Kaag en Braassem

B&W-voorstel

Onderwerp	Machtiging VNG voor het ontwerpen en actualiseren van het Selectiebesluit 2027				
Zaaknr.	1037181				
Datum B&W-vergadering	6 oktober 2026				
Portefeuillehouder	Astrid Heijstee-Bolt				
Voorbereid door	Cluster Klantcontact & Informatie				
Beslispunten	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten te machtigen om, met inachtneming van de Archiefwet 2026 en het Archiefbesluit 2026, namens het college en met behulp van de VNG Adviescommissie Archieven een selectiebesluit te ontwerpen als bedoeld in artikel 5.1 van de Archiefwet 2026, dit voor afstemming aan het college aan te bieden en daarna ter vaststelling voor te leggen aan de algemene rijksarchivaris namens de minister van OCW.				
Samenvatting	De Archiefwet 2026 treedt op 1 januari 2027 in werking en vervangt de Archiefwet 1995. De wet sluit aan op digitaal informatiebeheer, verkort de overbrengingstermijn van twintig naar tien jaar en gebruikt de term “selectiebesluit” in plaats van “selectielijst”. Een selectiebesluit bepaalt welke gemeentelijke informatie blijvend wordt bewaard en welke informatie na een vastgestelde termijn wordt vernietigd. De eerdere machtiging aan de VNG berust op de Archiefwet 1995 en is onder de nieuwe wet niet meer bruikbaar. Door de VNG opnieuw te machtigen kan onze gemeente deelnemen aan de landelijke vaststellingsprocedure voor het Selectiebesluit 2027. De verantwoordelijkheid voor het eigen informatie- en archiefbeheer blijft bij het college. Het college heeft besloten de VNG te machtigen.				
Financiële gevolgen / dekking	Dit voorstel heeft geen directe financiële gevolgen. Eventuele kosten voor de bredere implementatie van de Archiefwet 2026 vallen buiten dit voorstel.				
Openbaarheid voorstel/besluit	Openbaar				
Bijlage(n)		**Openbaarheid**			
		O	**TNO**	**NAO**	**G**
	Machtigingsformulier VNG	X			
Gemeenteraad	N.v.t.				

Inleiding
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft gemeenten gevraagd een nieuw machtigingsformulier te ondertekenen voor het ontwerpen van het Selectiebesluit 2027. De aanleiding is de inwerkingtreding van de Archiefwet 2026 op 1 januari 2027. De eerdere machtiging is gebaseerd op de Archiefwet 1995 en kan onder de nieuwe wet niet meer worden gebruikt. Daarom is een nieuw collegebesluit nodig.

Wat willen we bereiken
Met dit voorstel wordt bereikt dat de gemeente Kaag en Braassem tijdig aansluit bij de landelijke vaststellingsprocedure van het Selectiebesluit 2027. Hierdoor blijft de gemeente beschikken over een actuele, uniforme en juridisch houdbare grondslag om vast te stellen welke informatie blijvend wordt bewaard en welke informatie na afloop van een bewaartermijn moet worden vernietigd.

Argumenten
1. De Archiefwet 2026 moderniseert de regels voor gemeentelijke informatie.
De wet vervangt de Archiefwet 1995 en sluit aan op een informatiehuishouding waarin vrijwel alle informatie digitaal ontstaat en wordt beheerd. De gemeente moet informatie gedurende de hele levenscyclus betrouwbaar, vindbaar, toegankelijk en duurzaam bruikbaar houden. Dat geldt onder meer voor informatie in zaaksystemen, vakapplicaties, e-mailomgevingen en websites, naast informatie op papier. Goed informatiebeheer begint daardoor bij het ontstaan van informatie en niet pas wanneer dossiers naar een archiefbewaarplaats, het E-depot, worden overgebracht.

2. Blijvend te bewaren informatie wordt eerder overgebracht.
De wettelijke overbrengingstermijn wordt verkort van twintig naar tien jaar. Blijvend te bewaren gemeentelijke informatie komt daardoor eerder onder het beheer van een archiefdienst. De gemeente moet bij de inrichting van processen en systemen rekening houden met tijdige en duurzame overbrenging.

3. Het selectiebesluit is de wettelijke basis voor bewaren en vernietigen.
Onder de Archiefwet 2026 wordt de term “selectiebesluit” gebruikt voor wat onder de Archiefwet 1995 een “selectielijst” werd genoemd. In het selectiebesluit staat welke informatie blijvend moet worden bewaard en welke informatie na een bepaalde termijn moet worden vernietigd. Het instrument beschermt zowel het publieke en historische belang van blijvende bewaring als het belang om informatie niet langer te bewaren dan noodzakelijk. De verantwoordelijkheid voor de juiste toepassing van het selectiebesluit blijft bij het college.

4. Een nieuwe machtiging aan de VNG is noodzakelijk.
De gemeente heeft de VNG eerder gemachtigd op basis van de Archiefwet 1995. Met die machtiging zijn de gemeentelijke selectielijsten in 2005, 2012, 2017 en 2020 geactualiseerd. Door de nieuwe wettelijke grondslag is deze machtiging na 1 januari 2027 niet langer bruikbaar. Met het nieuwe machtigingsformulier krijgt de VNG uitsluitend de bevoegdheid om namens het college het landelijke selectiebesluit te ontwerpen, af te stemmen, ter vaststelling voor te leggen en later zo nodig te actualiseren. De archiefzorg en de verantwoordelijkheid voor de gemeentelijke informatiehuishouding worden niet aan de VNG overgedragen.

5. Gezamenlijke ontwikkeling via de VNG is doelmatig en zorgt voor uniformiteit.
Het ontwerpen van een selectiebesluit vraagt specialistische kennis van archiefwetgeving, gemeentelijke processen, informatiebeheer en waardering. Door deze werkzaamheden gezamenlijk via de VNG uit te voeren, hoeft niet iedere gemeente zelfstandig een vaststellingstraject te organiseren. Vergelijkbare

gemeentelijke informatie wordt bovendien op een landelijk uniforme manier gewaardeerd. Het ontwerp wordt aan het college aangeboden voor afstemming. Ook bij een latere gehele of gedeeltelijke actualisatie vindt opnieuw afstemming met het college plaats.

6. Tijdige ondertekening is noodzakelijk.
De VNG vraagt gemeenten het machtigingsformulier vóór 1 november 2026 te ondertekenen en te retourneren. Als de gemeente niet tijdig machtigt, wordt zij niet meegenomen in de vaststellingsprocedure en is het Selectiebesluit 2027 niet op de gemeente van toepassing.

Kanttekeningen
Voor intergemeentelijke organen geldt een onderscheid tussen mandaat en delegatie. Taken die een intergemeentelijk orgaan in mandaat voor de gemeente uitvoert, vallen onder het gemeentelijke Selectiebesluit zodra de gemeente de VNG machtigt. Voor gedelegeerde taken moet het betreffende intergemeentelijke orgaan de VNG zelf machtigen. Daarnaast regelt dit voorstel alleen de machtiging voor het Selectiebesluit 2027. Eventuele organisatorische, technische of financiële maatregelen voor de bredere implementatie van de Archiefwet 2026 worden afzonderlijk geïnventariseerd en, als besluitvorming nodig is, apart aan het college voorgelegd.

Risico's
Als het machtigingsformulier niet vóór 1 november 2026 wordt ondertekend en geretourneerd, wordt Kaag en Braassem niet meegenomen in de vaststellingsprocedure en is het Selectiebesluit 2027 niet van toepassing op de gemeente. Daardoor kan onder de nieuwe wet een actuele en uniforme grondslag voor selectie, vernietiging en blijvende bewaring ontbreken, die de gemeente dan zelf moet opstellen en goed laten keuren door het Rijksarchief.

Duurzaamheid
Deze nieuwe wet draagt bij aan de duurzaamheidsopgave omdat door informatie tijdig te waarderen, alleen datgene blijvend bewaard blijft wat maatschappelijk, juridisch of historisch van belang is en overige informatie volgens de geldende termijnen vernietigd wordt. Hierdoor wordt onnodige groei van digitale opslag beperkt. Dit vermindert de belasting van opslagvoorzieningen en datacenters en draagt bij aan een efficiënter gebruik van middelen.

Participatie en inspraak
Het ontwerp Selectiebesluit 2027 wordt van 3 augustus tot 5 oktober 2026 ter consultatie aangeboden via het VNG-forum Grip op Informatie en het Kennisnetwerk Informatie en Archief. Cluster Klantcontact & Informatie, onderdeel DIV, heeft het ontwerp van de selectielijst beoordeeld en daarin geen bijzonderheden of aandachtspunten geconstateerd. Een gemeentelijke reactie wordt daarom niet noodzakelijk geacht. Het streven is dat het Selectiebesluit 2027 per 1 januari 2027 in werking treedt. De precieze datum is afhankelijk van het verloop van de consultatie en het tijdig verkrijgen van de machtigingen.

Financiële consequenties
Aan het afgeven van deze machtiging zijn geen directe kosten of financiële bijdrage voor de gemeente verbonden. Eventuele kosten die voortvloeien uit de bredere implementatie van de Archiefwet 2026 maken geen onderdeel uit van dit voorstel.

Regio
Gemeenschappelijke regelingen moeten de VNG afzonderlijk machtigen voor hun bestuurs- en bedrijfsvoeringsarchief wanneer sprake is van gedelegeerde taken. De gemeentelijke machtiging is daarvoor niet voldoende. De VNG schrijft de bij haar aangesloten gemeenschappelijke regelingen aan. Cluster Klantcontact & Informatie, onderdeel DIV, controleert voor de samenwerkingsverbanden van Kaag

en Braassem of een afzonderlijke machtiging nodig is en brengt dit zo nodig bij het betreffende samenwerkingsverband onder de aandacht.

- Belastingsamenwerking GouweRijnland (BSGR)
- Hecht
- Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)
- ISD Bollenstreek
- Regio Holland Rijnland
- Kust-, Duin- en Bollenstreek
- Werkorganisatie HLT-samen
- Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland
- Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)

Bij gedelegeerde taken is het Selectiebesluit pas van toepassing als het betreffende intergemeentelijke orgaan de VNG zelf heeft gemachtigd.

Communicatie
Na besluitvorming wordt het bijgevoegde machtigingsformulier ondertekend en vóór 1 november 2026 aan de VNG geretourneerd. Cluster Klantcontact & Informatie, onderdeel DIV, bewaakt de verzending en zorgt voor opname van het ondertekende formulier in het gemeentelijke dossier. DIV volgt tevens de consultatie en coördineert zo nodig een inhoudelijke gemeentelijke reactie.

Er is geen actieve externe publiekscommunicatie nodig, omdat het besluit een bestuurlijk-procedurele machtiging betreft.

Integraliteit

Bestuurlijk is dit voorstel afgestemd met:	**Datum stafoverleg**
Astrid Heijstee-Bolt	21 september 2026
Ambtelijk is afgestemd met:	
Clustermanager Klantcontact & Informatie	
Juridische Zaken & Veiligheid	
Klantcontact & Informatie / DIV	